

Praksisnyt fra DUKH: Ledsagelse

Kan en borger få en ledsagerordning efter servicelovens § 97, hvis han eller hun ikke verbalt kan kommunikere med sin ledsager?

af konsulent Erik Jappe

Forleden havde vi en rådgivning i DUKH, hvor en pårørende var noget frustreret over, at hendes far ikke kunne få en ledsagerordning efter servicelovens § 97, fordi han kun i meget begrænset omfang verbalt kunne kommunikere med andre. Kommunen havde i sit afslag begrundet det med, at ledsageordningen ikke indeholder socialpædagogisk bistand, og kommunen havde henvist til § 4 i Bekendtgørelse nr. 1390 af 12.12.2006 om betingelser for ledsageordningen efter serviceloven.

Målgruppen

Efter servicelovens § 97 skal kommunen tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til personer under 67 år, der ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Ordningen er begrænset til personer, der kan efterspørge individuel ledsagelse uden socialpædagogisk indhold. Det er meningen, at ledsageren skal hjælpe borgeren med praktiske ting, men det er ikke indenfor rammerne af § 97, at ledsageren skal hjælpe borgeren med ting som f.eks. udvikling af sociale kompetencer, evnen til at indgå i sociale situationer eller andre personlige forhold.

I DUKH oplever vi, at nogle kommuner fortolker bestemmelsen rimeligt stramt. Vi har haft sager, hvor kommunen med henvisning til borgerens manglende sprog har givet afslag på ledsagelse. Imidlertid har Ankestyrelsen truffet et par afgørelser, der peger i anden retning.

Ankestyrelsens praksis

Af principafgørelse 74-10 fremgår det, at en mand, der havde fået en hjerneskade og tilstødende epilepsi efter en blodprop, var berettiget til en ledsageordning, selv om han ikke kunne tale, skrive eller på anden måde gøre sig forståelig. Han kunne dog indgå i et samspil og kommunikere med personer, der kendte ham godt. Manden var således reelt afskåret fra at kommunikere med personer, der ikke havde et nært kendskab til ham. Han kunne godt bevæge sig rundt i et større lokalområde ved egen hjælp, men han havde svært ved at klare besøg hos f.eks. tandlæge, frisør, på bibliotek og i forretninger pga. hans manglende evne til at kommunikere. Ledsageordningen kunne i vidt omfang afhjælpe følgerne af den nedsatte funktionsevne. I principafgørelse C-25-00 (sag nr. 3) fandt Ankestyrel-

sen, at en 33-årig udviklingshæmmet mand, der ikke kunne færdes alene uden for hjemmet, var berettiget til ledsagerordning. Han havde ikke noget sprog og benyttede derfor nonverbal kommunikation. Han var mobil. Ankestyrelsen fandt, at han måtte antages at kunne efterspørge individuel ledsagelse til aktiviteter - uden socialpædagogisk indhold - som han selv bestemte indholdet af. Der blev lagt vægt på, at han kunne tale via tegn, og at han blev stadig bedre til at koncentrere sig. Endvidere blev der lagt vægt på, at han selv kunne finde ud af mange ting.

Praksis er således klar: Det er ikke en betingelse for at få bevilget en ledsagerordning, at borgeren verbalt kan kommunikere med sin ledsager. Fordi en borger ikke har et verbalt sprog, bliver der ikke automatisk tale om socialpædagogisk bistand.

Udgifter ved ledsagerordning

Når det gælder udgifter i forbindelse med ledsagerordning, er det generelle princip, at en borger selv skal betale sine egne og ledsagerens udgifter til befording m.v., hvis borgeren ønsker ledsagerens tilstedeværelse under aktiviteter, der skal betales for, f.eks. biograf- eller restaurationsbesøg. Borgeren kan dog efter ansøgning få tilskud til ledsagerens befording og andre aktiviteter med tilknytning til ledsageordningen. I 2011 er tilskuddet på 775 kr. årligt.

Tilskud til enkelte ledsageropgaver

Selvom det generelle princip er, at borgeren selv skal betale sine og ledsagerens udgifter, er der i lovgivningen åbnet mulighed for, at der også kan søges om tilskud til enkelte ledsageropgaver. Det er vores indtryk i DUKH, at mange borgere med ledsagerordning ikke bliver vejledt om, at de kan søge om dette ekstra tilskud.

Kommunen kan i forbindelse med den enkelte ledsageropgave efter en konkret vurdering yde hjælp til dækning af udgifter til ledsagerens lokalbefordring. Endvidere kan kommunen dække ledsagerens udgifter til aktiviteter, hvis ledsagerens tilstedeværelse i det konkrete tilfælde skønnes nødvendig.

Beløbet på de 775 kr. nævnt oven for skal ikke være opbrugt, før borgeren kan søge om ekstra tilskud til enkelte ledsageropgaver. 